

BEVISSTHET

Bevissthet er et klassisk filosofisk tema: Spørsmålene som oppstår rundt denne mystiske, menneskelige egenskapen har opptatt filosofer fra tidenes morgen, og er minst like relevante i dag. Fra Aristoteles' *De Anima* via Augustins og Aquinas' spekulasjoner rundt den udødelige sjelens endelige skjebne og Descartes' dualisme til fenomenologi og moderne, nevrovitenskapelig informert bevissthetsfilosofi, har filosofer på mange forskjellige måter angrepet spørsmål knyttet til bevissthet. Ikke minst har det vært en lang tradisjon for å forsøke å forklare hvordan vår bevissthet – som i utgangspunktet later til å være noe immaterielt, og som i alle fall er svært vanskelig å forklare i fysiske termer – henger sammen med den fysiske verden vi uomtvistelig hører til i. Denne utgaven av *Filosofisk supplement* fortsetter forhåpentligvis denne tradisjonen, og gir et bilde av mangfoldet i filosofisk tenkning rundt bevissthet. Først ut er Thomas Hanssen Rambø, som i sin artikkel «An Attempt at an Analysis of Imagination in Aristotle» tar utgangspunkt i en kort passasje om forestillingsevnen i Aristoteles' *De Anima*. Denne passasjen, argumenterer Rambø, kan danne utgangspunktet for en helhetlig forståelse av både Aristoteles' syn på forestillingsevnen, og i tillegg spille en viktig rolle for å forstå aristotelisk psykologi mer generelt.

I «Physicalism and Supervenience» argumenterer Sivert Thomas Ellingsen for at påstanden om at det mentale supervenerer på det fysiske ikke er tilstrekkelig for å sikre en minimal fysikalisme – tanken om at bevissthet er noe grunnleggende fysisk. Denne «superveniensoverdefinisjonen», skriver han, omfavner åpenbart ikke-fysikalistiske posisjoner, og utelukker åpenbart fysikalistiske posisjoner. Heming Strømholte Bremnes' «Unconsciousness as Time Travel» tar på sin side for seg en innvending mot fysikalismens tradisjonelle motpart, substansdualisme: at substansdualisme medfører at vi opphører å eksistere hver gang vi blir bevisstløse. Bremnes argumenterer først for at genuin bevisstløshet er langt sjeldnere enn man skulle tro, og foreslår deretter en overraskende utvei for dualisten i de tilfeller der genuin bevisstløshet faktisk foreligger. Deretter gir Dag August Schmedding Dramers «John R. Searle, og hvorfor de fleste tar feil om bevissthet» akkurat det tittelen

lover: en innføring i den moderne bevissthetsfilosofiens elskelige gretne gamle gubbe og hans ikonoklastiske tanker om bevissthet.

Pierre Klossowski blir så trukket *Frem fra gjemselen* av Peter Johansen. Johansen gir oss et spennende innblikk i billedkunstneren og forfatterens estetiske teorier, samt i hvordan Klossowskis tolkning av Nietzsche har inspirert etterkrigstidens kontinentalfilosofer. I tillegg aktualiseres Klossowskis tanker gjennom Mario Perniolas skarpe samtidsanalyse. Mer skarp analyse får vi i denne utgavens masterkritikk, som er ført i pennen av Jørgen Dyrstad. Dyrstad tar for seg Christian Pettersen Lains' *Perceptual Representation: Content, Constancies and Phenomenal Consciousness*. Dyrstad roser oppgavens ambisjoner og delvis dens gjennomføring, men argumenterer også for at Lains skyter seg selv i foten ved å forutsette filosofiske teser som kan gjøre denne oppgaven umulig å gjennomføre.

I anledning 200-årsjubileet for den norske grunnloven har Runar Bjørkvik Mæland oversatt utdrag av Johan Frederik Wilhelm Schlegels *Naturrettens eller den alminnelige rettslærens grunnsetninger* fra dansk til norsk. Schlegel var mange av eidsvollsmennenes fremste rettsfilosofiske lærer, og boken hans kan sies å ha hatt en tydelig innvirkning på grunnloven. Nå er biter av den for første gang tilgjengelig på norsk! Mer politisk filosofi får vi i anmelderspaltene, der Axel Fjeldavli anmelder Jason Brennans *Why Not Capitalism?* Klarer Brennan å motbevise G.A. Cohens påstand om at sosialismen er kapitalismen moralsk overlegen?

I dette nummeret kan du også lese Solveig Nygaard Selseth og Ludvig Fæhn Fuglestadts samtale med CSMN-forsker Sebastian Watzl. Samtalen dreier seg om oppmerksomhet, og dens strukturerende rolle for bevisstheten. Som vanlig byr vi også på mesterbrev og et *Utdrag fra den Leksikryptiske Encyclopedi* om det fenomenologiske begrepet «egostråle». Til slutt trer vi *Utenfor Akademiet*, der vi denne gangen blant annet får høre om norgesvennen Wittgenstein, William James' rekreasjonelle eksperimentering med rusmidler og et uventlig møte mellom John Searle og Jacques Derrida.

God lesning!

Sivert Thomas Ellingsen
& Maria Seim
redaktører